

**SPRAWOZDANIE Z OBJAZDU SPECJALISTYCZNEGO NIEMIECKICH
MUZEÓW PRZEZ GRUPĘ PRACOWNIKÓW MERYTORYCZNYCH
KILKU INSTYTUCJI KULTURY W DNIACH 10 – 12.09.1997 R.**

W związku z planami zorganizowania dużej wystawy czasowej we współpracy ze stroną niemiecką na przypadającą wkrótce rocznicę 1000-lecia Zjazdu Gnieźnieńskiego oraz przełomu tysiącleci, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy zorganizowało specjalistyczny objazd kilku muzeów niemieckich, który miał miejsce od 10.09 do 12.09/1997 roku. Braли w nim udział pracownicy merytoryczni kilku wielkopolskich instytucji kultury tj.: dyrektor Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy mgr Andrzej Kaszubkiewicz oraz kierownik Działu Archeologicznego mgr Janusz Górecki i konserwator dr Janusz Lehmann, dyrektor Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie mgr Stanisław Pasiciel, oraz pracownicy merytoryczni tegoż muzeum — mgr Tomasz Sawicki i mgr Tomasz Janiak, dyrektor Muzeum w Szamotułach mgr Marek Szczepański oraz pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza dr Andrzej Wyrwa. Celem objazdu było zapoznanie się z ekspozycjami niektórych muzeów niemieckich dotyczących głównie okresu wczesnośredniowiecznego, przeprowadzenie konkretnych rozmów z partnerami ze strony niemieckiej na temat planowanej wspólnej ekspozycji, podtrzymanie owocnej współpracy z Towarzystwem Historycznym i Krajoznawczym w Pulheim-Brauweiler oraz zapoznanie się z realizacją niemieckiej koncepcji rekonstruowania reliktyw zabudowy pałacowej czasów ottońskiego (pod kątem ewentualnego wykorzystania tych doświadczeń na gruncie polskim — Lednica).

10.09.1997

Wyjazd samochodem służbowym Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy miał miejsce 10.09.1997 o godz. 3 rano sprzed Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Do pierwszej miejscowości na szlaku objazdu tj. do Paderborn dojechano o godz. 15.00. Głównym celem pobytu w tej miejscowości było zwiedzenie pozostałości pałacu Karola Wielkiego, a zwłaszcza zapoznanie się z rekonstrukcją kompleksu pałacowo-sakralnego z okresu ottońskiego wg projektu kontrowersyjnego architekta Godfrida Bohema wraz z mieszczącą się tutaj ekspozycją muzealną zabytków z tego czasu. Sposób realizacji śmiałego zamierzenia konserwatorsko-architektonicznego szczególnie interesował grupę pracowników z Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy w związku z planami

podobnego rozwiązania na relikwach palatium na wyspie Ostrowa Lednickiego. Pobyt w omawianym muzeum przyniósł również nieoczekiwanie — dzięki dostrzeżeniu przez S. Pasiciela analogicznego zabytku — wyjaśnienie funkcji znanego z publikacji złotego trójkatnego zabytku z wykopalisk na Lednicy jako umocowanie brakteatu-zawieszki. Po zwiedzeniu romańskiej katedry zapoznano się z ekspozycją w Muzeum Diecezjalnym (wspaniałe wczesnośredniowieczne relikwiarze i sarkofagi).

Nocleg w Paderborn.

11.09.1997.

Do Brauweiler koło Kolonii wyjechaliśmy o godz. 7 rano. Po zaistalowaniu się w hotelu nastąpił wyjazd do miejscowości Altenberg — zwiedzanie dużego kompleksu klasztorowego Cysterów. Był to klasztor macierzysty dla polskich klasztorów cysterskich w Łeknie i Łądzie. Następnie powrócono do Brauweiler, gdzie doszło do zaplanowanego spotkania z Peterem Schreinerem — Prezesem Towarzystwa Historycznego i Krajoznawczego w Pulheim-Brauweiler. Rozmowy dotyczyły m.in. możliwości opublikowania w Niemczech (przez powyższe Towarzystwo) publikacji o charakterze historycznym napisanej przez polskiego autora, nawiązania współpracy pomiędzy Towarzystwem a Instytutem Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza oraz praktycznych wskazówek dotyczących zbliżających się rozmów o organizacji polsko-niemieckiej wystawy czasowej. Po rozmowach wyjechano w towarzystwie P. Schreinerem do Kolonii, gdzie zwiedzono gotycką katedrę — w jednej z kaplic w ambicie złożono kwiaty na grobie królowej Polski — Rychezy. Następnie udano się do Kölnisches Stadtmuseum, gdzie doszło do spotkania z jego dyrektorem. Brali w nim udział również: dyrektor S. Pasiciel, dyrektor A. Kaszubkiewicz, dr J. Lehmann oraz P. Schreiner. Omawiano głównie możliwości zorganizowania na 1000-rocznicę Zjazdu Gnieźnieńskiego wspólnej, polsko-niemieckiej wystawy czasowej, mającej ukazać związki nadreńsko-polskie we wczesnym średniowieczu — miałyby być ona wystawiona w Kolonii w 1999 roku a w roku 2000 w Gnieźnie i, być może, na Lednicy. Efektem rozmów jest wzajemne zapoznanie się i zapowiedź przyjazdu dyrektora Kölnisches Stadtmuseum do Polski (na rekonesans). Po rozmowach i zwiedzeniu powyższego muzeum zapoznano się ze wspaniałą ekspozycją Muzeum Rzymsko-Germańskiego. Następnie w ramach indywidualnego czasu była możliwość obejrzenia niektórych kościołów romańskich: św. Gereona, Najświętszej Maryi Panny na Kapitolu, świętych Apostołów. Po powrocie do Brauweiler nastąpiło kolejne spotkanie z P. Schreinerem, który oprowadził nas po romańskim kościele i klasztorze w Brauweiler, fundowanym przez Rychezę.

Nocleg w Brauweiler.

12.09.1997

Wyjazd do Essen o godz. 7.30. Głównym celem było zwiedzenie wspaniałej wystawy „Transit Brugge-Novgorod”, ukazującej związki pomiędzy Europą Zachodnią a Centralną i Wschodnią od czasów rzymskich po nowożytność. Po wystawie opro-

wadzał jeden z jej komisarzy — dr Rumiński. Szczególne zainteresowanie wzbudziły w nas zabytki z okresu wczesnego średniowiecza, ukazujące ówczesne kontakty równoleżnikowe pomiędzy wschodem i zachodem. Następnie zwiedzono katedrę w Essen i zapoznano się z zasobami jej skarbcza ze wspaniałymi zabytkami złotnictwa z czasów ottońskich. Szczególnie zainteresowanie pod kątem planowanej ekspozycji wzbudziła dziecięca korona i złoty miecz paradny Ottona III — zwłaszcza ten ostatni eksponat, z którym być może Otton III przybył do Polski w 1000 roku.

Około godziny 13 wyjazd do Polski.

Tomasz Janiak